

Zakłady Górniczo-Hutnicze „Bolesław” S.A. pragną w niniejszym piśmie przedstawić działania w zakresie zabezpieczenia i minimalizowania ujemnych skutków likwidowanych zakładów górniczych:

- Kopalnia „Bolesław”,
- Kopalnia „Olkusz”,
- Kopalnia „Olkusz-Pomorzany”.

Nasze Zakłady Górniczo-Hutnicze prowadziły eksploatację rud cynku i ołowiu. Początkowo ze złożeń „Bolesław” a następnie złóż: „Krzykawa”, „Olkusz”, „Pomorzany”, a od 2009 r. złoża „Klucze I”. Eksploatacja tych złóż odbywała się na podstawie koncesji wydobywczych, uzyskanych w trybie ustalonym prawem. Na mocy ustanowionego prawa: nowelizacji dekretu Prawo Górnicze z 1953 r. oraz ustawy Prawo Geologiczne i Górnicze w 1994 r. (z późn. zmianami) w procesie uzyskania koncesji wydobywczych czynny udział brały władze samorządowe. Władze samorządowe (gminy) uzgadniały zakres i sposób eksploatacji określony we wnioskach koncesyjnych. Integralną częścią każdego wniosku koncesyjnego był „Projekt Zagospodarowania Złoża”, a obecnie także decyzje o warunkach środowiskowych wydawanych przez Wójtów Gmin lub jeśli wymagało to prawo - Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, również w konsultacji z władzami samorządowymi. Decyzje środowiskowe poprzedzone były sporządzeniem „Raportu oddziaływania na środowisko”. Przed wydaniem decyzji środowiskowych, raport środowiskowy był wyłożony do wglądu publicznego i poddany osądowi miejscowej społeczności. W/w dokumentacja zawierała szczegółowe dane dotyczące sposobu eksploatacji i jej wpływu na środowisko. Po uzyskaniu koncesji Zakłady Górniczo-Hutnicze „Bolesław” S.A. prowadziły eksploatację rud cynku i ołowiu na podstawie wymaganego prawem „Panu Ruchu Zakładu Górniczego” zatwierdzonego przez właściwego Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego.

Generalnie eksploatacja górnicza rud cynku i ołowiu odbywała się z wypełnieniem przestrzeni wybranej piaskiem podsadzkowym lub bez jej wypełnienia. Wyeksploatowane partie złożeń z wypełnionymi przestrzeniami piaskiem powodowały na powierzchni niewielkie niecki obniżeniowe, praktycznie niezauważalne. Natomiast konsekwencją eksploatacji prowadzonej bez podsadzenia przestrzeni wybranej na tzw. „zawał” powstawały na powierzchni terenu deformacje nieciągłe – leje o różnych rozmiarach. Ich wymiary były uzależnione od wielkości parcel eksploatacyjnych. Promień największych sięgały kilkudziesięciu metrów a ich głębokość dochodziła do ok. 30 m. Systemy zawałowe były w tym czasie powszechnie stosowane w górnictwie światowym. Ten sposób eksploatacji był stosowany w zakładach górniczych ZGH „Bolesław” S.A. aż do sierpnia 1995 r. Z uwagi na zagrożenie wystąpienia deformacji nieciągłych, ten sposób eksploatacji był prowadzony wyłącznie pod terenami leśnymi z dala od jakichkolwiek obiektów budowlanych. Po zakończeniu prowadzenia eksploatacji zawałowej, wszystkie zdegradowane tereny zostały rekultywowane. Rekultywacja tych terenów była prowadzona na podstawie stosownych decyzji rekultywacyjnych. Ich zakończenie również wymagało uzyskania decyzji. Decyzje rekultywacyjne zgodnie ze swoimi kompetencjami wydawali Wójtowie Gmin i Starosta Olkusi.

Po zakończeniu rekultywacji, rekultywowane tereny leśne były przekazywane właścicielowi - Nadleśnictwu Olkusz.

**Zakłady Górniczo-Hutnicze
„Bolesław” S.A.**

ul. Kolejowa 37, PL 32-332 Bukowno

Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia
w Krakowie, XII Wydział Gospodarczy KRS

KRS: 0000193278

NIP: 637 010 21 96

REGON: 000026904

BDO: 000012775

Kapitał zakładowy: 166 116 000 zł.
pokryty w całości.

www.zghboleslaw.pl

Dział Sprzedaży i

Zaopatrzenia Surowcowego:

Sprzedaż: +48(32) 295 57 89

Surowce: +48(32) 295 56 81

Fax: +48(32) 295 58 51

Centrala tel.: +48(32) 295 51 00

Fax: +48(32) 295 50 00

e-mail: office@zghboleslaw.pl

Rachunki bankowe:

ING BANK ŚLĄSKI S.A. Warszawa
87 1050 0086 1000 0022 7363 8383

PEKAO S.A.
55 1240 4748 1111 0000 4878 0025

BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A.
18 1600 1013 0002 0011 6384 4001

Kopalnie „Bolesław”, „Olkusz”, „Olkusz-Pomorzany” prowadziły eksploatację partii złóż cynku i ołowiu pod obiektami budowlanymi i różnorodnej infrastruktury technicznej, takiej jak domy mieszkalne i gospodarcze, drogi, słupy wysokiego napięcia, tory kolejowe i inne. Dla potrzeb bezpieczeństwa tych obiektów zostały utworzone pod nimi filary ochronne, a eksploatacja w nich, była dopuszczona pod szczególnymi rygorami. Warunki te były określone w ekspertyzach sporządzonych przez niezależnych specjalistów mających uprawnienia potwierdzane przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego. Prowadzona przez nasze Zakłady eksploatacja górnicza w filarach ochronnych, na podstawie w/w ekspertyz, nigdy nie spowodowała jakiegokolwiek ryzyka dla zdrowia i życia. Nigdy nie spowodowała zaistnienia jakichkolwiek przesłanek do wystąpienia katastrofy budowlanej. Znakomitym przykładem była eksploatacja pod torami kolejowymi linii Sosnowiec Gł. – Tunel. Ruch kolejowy nigdy nie został wstrzymany z powodu prowadzonej eksploatacji.

W przypadku eksploatacji górnicznej pod zabudową mieszkalną, dla komfortu mieszkańców nie prowadzono robót strzałowych w godzinach nocnych.

Niemniej jednak, w niektórych budynkach występowały drobne uszkodzenia w postaci pęknięć ścian lub tynków. Uszkodzenia te nie miały wpływu dla bezpieczeństwa całej konstrukcji budynku i dla jej użytkowników. Po zgłoszeniu szkody, usterki były niezwłocznie usuwane na koszt naszych Zakładów.

Skutki prowadzonej eksploatacji górnicznej na powierzchnię terenu były pod stałym monitoringiem stosownych służb ZGH „Bolesław” S.A. Wykonywane pomiary geodezyjne obrazowały tworzenie się niecek obniżeniowych nad prowadzoną w filarach ochronnych eksploatacją, określały parametry deformacji terenu. Służyły do weryfikacji prognoz ze stanem faktycznym. Pomierzone parametry deformacji nigdy nie przekroczyły parametrów prognozowanych. W przypadku eksploatacji na zawał, służby prowadzą rejestry powstałych deformacji nieciągłych.

Zgodnie z przepisami prawa, ruch zakładów górniczych był prowadzony pod nadzorem i kontrolą organów nadzoru górniczego. W odniesieniu do zakładów górniczych Kopalnia „Bolesław”, Kopalnia „Olkusz”, Kopalnia „Olkusz-Pomorzany” był nim Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego właściwego dla siedziby zakładów górniczych. Kontrolą i nadzorem było objęte bezpieczeństwo i higiena pracy, gospodarka złożem w procesie ich wydobywania, ochrony środowiska, zapobieganiu i naprawie szkodom.

Proces wydobywania kopaliny ze złóż objętych właściwymi koncesjami trwał do chwili sześperpania zasobów. Naturalną konsekwencją tej sytuacji było wygaszenie koncesji wydobywczych i postawienie poszczególnych kopalni w stan likwidacji. Na podstawie stosownych przepisów prawa, likwidacja zakładu górniczego odbywa się na podstawie zatwierdzonego przez właściwego Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego „Planu ruchu likwidowanego zakładu górniczego”. Likwidacja Kopalni „Bolesław” była prowadzona na podstawie Planu Ruchu zatwierdzonego przez Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Sosnowcu decyzjami z dn.30.12.1996 r. L.dz. XIII/0234/40/96 – część podstawowa, oraz z dn.30.12.1996 r. L.dz. XIII/0234/41/96 – część szczegółowa. Prace likwidacyjne Kopalni „Olkusz” były prowadzone na podstawie zatwierdzonego przez Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Krakowie decyzjami z dn. 22.12.2000 r. Nr I 78/ 0234/ 0008/ 00/00426/ AR Planu Ruchu - część podstawowa, oraz z dn.22.12.2000 r. Nr I 78/ 0234/ 0009/ 00/ 00427/AR Planu Ruchu - część szczegółowa. Wyrobiska górniczne kopalń „Bolesław” i „Olkusz” zostały zlikwidowane zgodnie z wykazem i harmonogramem określonym w w/w planach ruchu. Prace rekultywacyjne zostały wykonane na podstawie decyzji. Poprawność wykonanych prac została potwierdzona również decyzjami. Decyzje te zgodnie ze swoimi kompetencjami wydawał Kierownik Urzędu Rejonowego w Olkusz, a po reformie administracyjnej Państwa - Starosta Olkuski. Wszelkie decyzje winny znajdować się w archiwum Starostwa Powiatowego. Tereny, których rekultywacja z przyczyn technicznych nie została zakończona do końca likwidacji Kopalni „Bolesław” i „Olkusz” zostały zakończone w terminie późniejszym. Co również zostało potwierdzone stosownymi decyzjami.

Z uwagi na wyżej wspomniane sześperpanie eksploatowanych złóż „Olkusz-rejon Podpoziom”, „Pomorzany” i „Klucze I” Zarząd ZGH „Bolesław” S.A. podjął w 2020 r., decyzję o zakończeniu eksploatacji i postawieniu Kopalni „Olkusz-Pomorzany” w stan likwidacji. W grudniu 2020 r. została zakończona eksploatacja rud cynku i ołowiu, a Minister Klimatu i Środowiska wygasił wszystkie koncesje wydobywcze. Po spełnieniu wszystkich wymaganych prawem warunków, ZGH „Bolesław”

S.A. sporządziły i przedłożyły do zatwierdzenia Plan Ruchu zakładu górniczego w likwidacji Kopalnia „Olkusz-Pomorzany”. W trybie określonym prawem, w dn. 23.12.2020 r Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Krakowie wydał decyzję zatwierdzającą KRA.9200.13.2020.MM L.dz.36753/12/2020.

Po zakończeniu eksploatacji górniczej, prowadzonej z wypełnieniem pustek eksploatacyjnych podsadzką hydrauliczną wystąpiły deformacje ciągle w zakresie I, II, III i w nieznacznym zakresie IV kategorii terenu górniczego. Proces ten zostanie zatrzymany na skutek tzw. zjawiska „relaksacji” wpływów, czyli nastąpi całkowite uspokojenie górotworu i wygaszenie wpływu eksploatacji na powierzchnię terenu. Dotychczasowe doświadczenia pozwalają przypuszczać, że okres ten to ok. od 1 roku do 2 lat. Proces ten jest monitorowany poprzez geodezyjne pomiary linii obserwacyjnych oraz sieci reperów ściennych. Tereny nad zlikwidowanymi wyrobiskami kopalń „Bolesław” i „Olkusz” jest wolny od wpływów pogórnich. Tereny w zasięgu wpływów Kopalni „Olkusz-Pomorzany” w najbliższym czasie również będzie można zaliczyć jako uspokojone. Z uwagi na stosowane systemy eksploatacji z zastosowaniem podsadzki hydraulicznej, nie ma zagrożenia powstania deformacji nieciągłych na powierzchni terenu, a obniżenia terenu praktycznie są niezauważalne. Eksploatacja prowadzona pod terenami leśnymi nie wpłynęła i nie wpłynie na dotychczasowy sposób ich zagospodarowania i użytkowania.

Niezbędnym elementem składowym wszystkich w/w planów ruchu likwidowanych zakładów górniczych było określenie kategorii przydatności terenu pogórnego do zabudowy. Dla potrzeb naszych Zakładów takie ekspertyzy zostały wykonane. Dokumentacje te przedstawiają nie tylko wpływ eksploatacji naszych Zakładów na powierzchnię, ale również potencjalne zagrożenie wynikające z istniejącego w rejonie bolesławsko-olkuskim od XII wieku, płytko zalegającego kopalnictwa srebra, ołowiu, rud galmanowych, a także rud żelaza. Z uwagi na powyższe tereny objęte kopalnictwem, współczesnym i historycznym, w granicach terenów górniczych, zostały skategoryzowane. Rozróżniamy trzy kategorie przydatności terenu do zabudowy – „A”, „B”, „C”.

- Kategoria A - to tereny, pod którymi nie była prowadzona eksploatacja górnicza oraz tereny położone nad polami wybierkowymi zlikwidowanymi z podsadzką hydrauliczną. Zabudowa tych terenów jest możliwa bez ograniczeń.
- Kategoria B - to tereny położone nad nieudokumentowanymi wyrobiskami starego kopalnictwa, gdzie nie występowały dotychczas deformacje nieciągłe, a prawdopodobieństwo ich pojawiania się w przyszłości jest niewielkie. Zabudowa tych terenów jest możliwa pod warunkiem wykonania odpowiednich badań geotechnicznych właściwych dla skomplikowanych warunków gruntowych, rozszerzonych w razie wątpliwości o badania geologiczne (stosownie do właściwych przepisów wykonawczych).
- Kategoria C - to tereny położone nad eksploatacją złoża rud cynku i ołowiu prowadzoną z zawałem stropu oraz tereny położone nad wyrobiskami starego, historycznego kopalnictwa, gdzie istnieje prawdopodobieństwo pojawiania się deformacji nieciągłych w formie zapadlisk i lejów o różnych rozmiarach poziomych i głębokości. Zabudowa tych terenów nie jest wskazana.

Powyższa kategoryzacja będzie obowiązywać do czasu zakończenia operacji zatapiania kopalni i ustalenia się odtworzonego horyzontu wodnego w górotworze. Wypełnienie wodą historycznych i współczesnych wyrobisk górniczych spowoduje, że ustanie zagrożenie powierzchni terenu deformacjami ciągłymi (ugięciami) i nieciągłymi. Pojawi się natomiast zjawisko stałych i okresowych podtopień bądź zalewisk. Miejsca te, to głównie, niecki po zakończonej, bądź istniejącej eksploatacji piasków podsadzkowych. Zjawisko to, oraz jej lokalizacja, zastała określona w zatwierdzonej przez Marszałka Województwa Małopolskiego „Dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z zakończeniem lub zmianą poziomu odwodnienia likwidowanego zakładu górniczego rud cynku i ołowiu Kopalnia „Olkusz- Pomorzany”.

Mając to na uwadze, istniejące oraz potencjalne zagrożenia terenu powodowane wystąpieniem deformacji nieciągłych, które są skutkiem eksploatacji górniczej naszych Zakładów, mogące wystąpić w trakcie oraz po zakończeniu likwidacji Kop. „Olkusz – Pomorzany”, Kierownik Ruchu Zakładu Górniczego Kopalni „Olkusz-Pomorzany” w likwidacji powołał w styczniu br. Zespół ds. dawnej eksploatacji zawałowej po byłych kopalniach ZGH „Bolesław” S.A. Zadaniem zespołu było i jest przeprowadzenie analiz rejonów, w obrębie których prowadzona była eksploatacja zawałowa oraz miejsc wystąpienia w przeszłości zapadlisk i lejów, jak również monitorowanie stanu zatapiania wyrobisk górniczych. Z ustaleń zespołu wynika, że eksploatacja z zawałem stropu, prowadzona była poza rejonami zabudowanymi, wyłącznie pod terenami leśnymi. Nie istnieje więc zagrożenie dla okolicznych mieszkańców, a ich dobytek (zabudowa mieszkalna) nie może ulec uszkodzeniu, bądź zniszczeniu z tej przyczyny. Uprzedzając możliwość wystąpienia w/w deformacji, Kierownik Ruchu Zakładu Górniczego Kopalni „Olkusz-Pomorzany” w porozumieniu z Nadleśnictwem Olkusz nakazał właściwym służbom naszych Zakładów oznakować tereny zagrożone powstawaniem deformacji w postaci zapadlisk i lejów. Tereny te zostały oznakowane tablicami ostrzegawczymi, a miejsca zagrożeń są monitorowane. Informacje o potencjalnym zagrożeniu wystąpienia niekontrolowanych deformacji terenu były również, wielokrotnie publikowane w lokalnych mediach. Media wielokrotnie informowały o zakazach przebywania ludzi na tych terenach do czasu uspokojenia się terenu. Każdorazowe wystąpienie deformacji nieciągłych nad systemami z zawałem stropu jest zgłaszane telefonicznie i pisemnie Nadleśnictwu Olkusz. Nasze Zakłady w uzgodnieniu z właściwymi służbami Nadleśnictwa Olkusz, prowadzą na bieżąco likwidację powstałych deformacji. Niebezpieczeństwo wystąpienia podobnych zapadlisk i lejów jest możliwe w tym rejonie i będzie trwało do czasu zakończenia procesu zatapiania kopalń i ustalenia się naturalnego horyzontu wodnego w górotworze. Wypełnienie wodą historycznych i współczesnych wyrobisk górniczych spowoduje, że zniknie zagrożenie deformacjami dla powierzchni ziemi. Informacja ta również zostanie podana do publicznej wiadomości. Rejony zagrożone występowaniem zapadlisk, przebieg i wygradzenia oraz lokalizację powstałych od momentu zaprzestania odwodnienia Kopalni, przedstawiamy na załącznikach graficznych.

Stosowne służby Zakładów prowadzą monitoring środowiska wodnego zgodnie z obowiązującym „Programem Monitoringu Środowiska Wodnego po likwidacji Kopalni rud cynku i ołowiu „Olkusz-Pomorzany”. Dodatkowo w Zakładach Górniczo-Hutniczych „Bolesław” S.A. przez Kierownika Ruchu Zakładu Górniczego powołany został zespół ds. monitoringu środowiska wodnego po likwidacji Kopalni rud cynku i ołowiu „Olkusz-Pomorzany”, na którym są analizowane i interpretowane dane z prowadzonego monitoringu. Członkami zespołu są pracownicy Zakładów oraz profesorowie renomowanych uczelni, takich jak, Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie oraz Uniwersytet Śląski. Po posiedzeniach zespołu sporządzany jest komunikat podsumowujący analizę danych, który publikowany jest na stronie internetowej Zakładów.

Wyżej opisana kategoryzacja przydatności terenów do zabudowy oraz potencjalne zagrożenia terenu mogące wystąpić w trakcie oraz po zakończeniu likwidacji Kop. „Olkusz – Pomorzany” zostały wielokrotnie zgłaszane pisemnie władzom samorządowym powiatu olkuskiego (gminom) na etapie sporządzania studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Kopie tych pism posiada Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Krakowie.

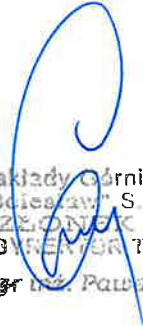
Reasumując, lokalizacja powstałych obecnie deformacji nieciągłych jest zgodna z prognozami. Tereny zagrożone zostały wygradzone i oznakowane. Informacje na ten temat są przekazane pisemnie władzom samorządowym i właścicielom zagrożonych nieruchomości na bieżąco. Informacje te są dostępne na naszej stronie internetowej.

Jednocześnie pragniemy dodać, że zgodnie z art. 146 ustawy z dn. 9.06. 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze. (Dz.U. z 2021 r poz.1420) nasze Zakłady ponoszą odpowiedzialność za szkody spowodowane prowadzonym ruchem zakładu górniczego.

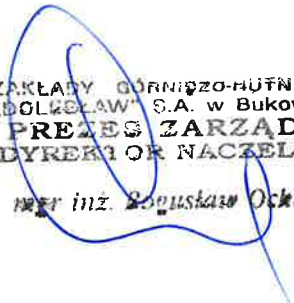
Mamy nadzieję, że niniejsze pismo, opisujące pokrótce działalność górniczą naszych Zakładów, przedstawia pełną transparentność poczynąń na każdym etapie, projektu eksploatacji, samej eksploatacji oraz jej skutków na powierzchnię. Wszystkie zamierzenia, które w jakikolwiek sposób mogłyby oddziaływać na środowisko są poprzedzone wykonaniem właściwych ekspertyz i uzyskaniem

wymaganych prawem pozwoleń. Mamy nadzieję, że wszystkie nasze działania związane z likwidacją w znaczący sposób przyczyniają się do minimalizacji jej skutków w terenie, a przede wszystkim, bezpieczeństwa życia i mienia.

Z poważaniem

Zakłady Górniczo-Hutnicze
„Bolesław” S.A. w Bukownie
CZŁONEK ZARZĄDU
DYREKTOR TECHNICZNY
mgr inż. Paweł Grzebinoga

ZAKŁADY GÓRNICZO-HUTNICZE
„BOLESŁAW” S.A. w Bukownie
PREZES ZARZĄDU
DYREKTOR NACZELNY
mgr inż. Stanisław Ocika

Załączniki:
3 egz. map przeglądowych

